

РЕШЕНИЕ

№ 25522

гр. София, 24.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 79 състав, в
публично заседание на 22.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Николай Димитров

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **6582** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.118, ал.1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на М. В. И. с ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място],[жк], №19, вх. В, ет. 6, ап.16, с адрес за призоваване [населено място], ул. „С.“ № 58Б, партер срещу Решение № 1040-21-339/03.06.2025г. на директора на ТП на НОИ – С.-град, с което е потвърдено Разпореждане №214-00-9593-5/13.05.2025г. на ръководителя на осигуряването за безработица, с което на основание чл. 54ж, ал. 1, във връзка с чл. 54а, ал. 1, чл. 54б, ал. 8, вр. с чл. 54в, ал. 1 от КСО и член 62, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 883/2004 е отпуснато парично обезщетение за безработица в размер на 34.03 лева дневно за периода от 04.06.2024г. до 03.04.2025г.

В жалбата са изложени доводи за неправилност и незаконосъобразност на оспорения административен акт, като издаден при съществени нарушения на процесуалните правила, в противоречие с материалните разпоредби и с целта на закона. Наведени са аргументи свързани с темпоралното приложение на административноправните норми, а по конкретно на нормата на чл.54б, ал.8 от КСО. В тази връзка са изложени твърдения, че юридическите факти, които се явяват правопораждащи за реализиране на право на обезщетение за осигурителния случай "безработица", са посочени в чл. 54а от КСО и те са били настъпили още към момента на подаване на заявлението от жалбоподателката. Навеждат се и доводи за неправилно приложение на нормата на член 62, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 883/2004, вместо параграф 1 и 2 от същия текст, като независимо от настъпилото законодателно изменение, обезщетението следва да се изчисли на база последно трудово възнаграждение. Позовава се на съдебна практика на Административен съд- Пловдив и др. Искането до съда е административният акт и потвърденото

с него разпореждане да бъдат отменени. Претендират се разноси.

В съдебно заседание- жалбоподателката не се явява и не се представлява. По делото са постъпили писмени бележки от 18.06.2025г., с която се излагат твърдения по съществото на спора. Претендират се разноси, съобразно приложен списък.

Ответникът – Директорът на ТП на НОИ – С. град, чрез процесуалния си представител юрк. О., оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна по мотиви подробно изложени в административния акт, изрично сочи, ч запитването до Р.Франция е било наложително, тъй като по наличните в ТП на НОИ документи, жалбоподателката въобще не е отговаряла на условията за отпускане на обезщетение за безработица, т.к. същата не е имала изискуемия 12 месечен стаж в Р.България. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 19.06.2024г. е подадено заявление, чрез Дирекция “Бюро по труда - В.“ от М. В. И., с което е сезирала административния орган с искане за отпускане на ПОБ по реда и условията на КСО. В заявлението е посочила, че последната ѝ трудова заетост е във Франция. Към него М. И. е подала и декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на член 65 (2) от Регламент (ЕО) № 883/2004, заявления за потвърждаване на осигурителни периоди от друга държава-членка на ЕС със структуриран електронен документ /СЕД/ U002 /по образец/, в които е посочила, че е необходимо да бъде удостоверен осигурителен период във Франция от: 05.06.2023г. до 30.07.2023г.; от 04.09.2023г. до 30.11.2023г. и от 06.05.2024г. до 09.06.2024г. Подала е декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на чл.65 (2) от Регламент № 883/2024 и копия от документи от Франция.

С оглед действащата нормативна уредба, предвид данните и във връзка с липса на представен от жалбоподателката ПД U1, административния орган е спрял производството и е изискал съответната информация за осигурителен стаж и доход от компетентните институции на Р.Франция.

На 05.05.2025г. в ТП на НОИ-С. град, са получени от компетентните институции на Р.Франция изисканите документи. Предвид на което, с разпореждане № 214-00-9593-4 от 08.05.2025г., е възобновено производството по подаденото от М. В. И. заявление за отпускане на ПОБ.

След преценка на наличните документи е установено, че М. И. отговаря на условията на чл. 54а, ал. 1 от КСО. поради което на основание чл. 54ж. ал. 1. във връзка с чл. 54а, ал. 1, чл. 54б, ал. 8. чл. 54в. ал. 1 от КСО и чл. 62, параграф 3 от Регламент (НО) № 883/2004, с разпореждане № 214-00-9593-5 от 13.05.2025г. е отпуснато ПОБ за периода 04.06.2024г. до 03.04.2025г., в размер на 34.03 лв. дневно.

От представените документи се установява, доходът на жалбоподателката от Р.Франция, както следва: доход за периода от 07.06.2023г. до 30.06.2023г. в размер на 557.57 евро, умножен по 1.9558 лв. /обменният курс на българския лев към еврото/ - 1090.50 лв.; доход за периода от 19.06.2023г. до 28.07.2023г. в размер на 2509 евро, умножен по 1.9558 лв. /обменният курс на българския лев към еврото/- 4907.10 лв.; доход за периода от 04.09.2023г. до 30.09.2023г. в размер на 2134.44 евро, умножен по 1.9558 лв. /обменният курс на българския лев към еврото/ - 4174.54 лв.; доход за периода от 01.10.2023г. до 31.10.2023г. в размер на 2134.44 евро. умножен по 1.9558 лв. /обменният курс на българския лев към еврото/ - 4174.54 лв.; доход за периода от 01.11.2023г. до 30.11.2023г. в размер на 1862.78 евро. Умножен по 1.9558 лв. /обменният курс на българския лев към еврото/ - 3643.23 лв.; доход за периода от 06.05.2024г. до 03.06.2024г. в размер на 323.4 евро. умножен по 1.9558 лв. /обменният курс на българския лев към еврото/ - 632.51 лв.

Определен е осигурителен стаж след 31.12.2001г. в размер на 13г. и 7 месеца. Осигурителния доход от 01.06.2022г. до 03.06.2024г. е определен на 28409.37 лв., среднодневен осигурителен доход 56.71 лв., дневно парично обезщетение за безработица 34.03 лв.

Разпореждането е обжалвано по административен ред пред Директора на ТП на НОИ – С. град в срока по чл. 117, ал. 2, т. 2 от КСО.

С оспореното в настоящото производство Решение № 1040-21-339/03.06.2025г. Директорът на ТП на НОИ – С. град е приел, че жалбата е неоснователна, а обжалваното разпореждане – законосъобразно. Прието е от решаващия орган, че упълномощеното лице за ръководител на осигуряването за безработица е приложило правилно относимите правни норми и е издало законосъобразен акт при стриктно спазване на материалния закон и на база наличните писмени доказателства. Също така, позовавайки се на подробно посочените в решението фактически и правни твърдения, решаващият орган е приел, че при проверка на извършените процесуални действия, довели до постановяване на обжалваното разпореждане, не са констатирани нарушения на материалното и процесуалното право.

Решението е връчено на оспорващото лице, което чрез Директора на ТП на НОИ – С. град е депозирало в срок жалба до Административен съд – София град, въз основа на което е и образувано настоящото производство.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Оспореното решение на Директора на ТП на НОИ – С. град и потвърденото с него разпореждане на упълномощеното лице за ръководител на осигуряването за безработица в ТП на НОИ – С. град са издадени в рамките на установената от закона материална, степенна и териториална компетентност на тези органи – чл. 117, ал. 3, във връзка с ал. 1, т. 2, б. "б" от КСО, съответно чл. 54ж, ал. 1 от КСО. Посочените разпоредби, в приложимите им части, предвиждат, че ръководителят на съответното ТП на НОИ се произнася по жалбите срещу разпорежданията за отказ за отпускане на обезщетенията за безработица с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им, съответно, че паричните обезщетения за безработица се отказват с разпореждане на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на осигуряването за безработица или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на ТП на НОИ.

Спазени са изискванията за писмена форма на разглежданите административни актове. Обжалваното решение на директора на ТП на НОИ – С. град е мотивирано, в съответствие с изискването на чл. 117, ал. 3, изр. 1-во от КСО и чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК, като в него са изложени фактическите основания, поради които жалбата срещу разпореждането за отпускане на обезщетение за безработица и конкретно определения размер и срок е отхвърлена. Посочени са обстоятелствата, които, според административния орган, обосновават този извод. В решението са посочени и правните основания, мотивирали директора на ТП на НОИ – С. град да постанови решението си.

Основният спор между страните в конкретния случай се свежда до въпроса, кой е приложимият материален закон по отношение определяне размера на обезщетението за безработица.

Република България, като част от ЕС е задължена да прилага европейските правила за координация на системите за социална сигурност на държавите – членки на Съюза, като всяка държава членка е свободна да решава кои категории лица подлежат на осигуряване съгласно нейното законодателство; кои са осигурените социални рискове; какви обезщетения се отпускат и при какви условия; как се изчислява размерът на обезщетенията и т.н.

Разпоредбите на ЕС определят общите правила и принципи, които трябва да бъдат спазвани от всички национални органи, институции за социална сигурност и от съда при прилагането на националните закони, като към настоящия момент тези общи правила и принципи се съдържат в

Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29.04.2004г. за координация на системите за социална сигурност, в сила от 01.05.2010г., както и в Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16.09.2009г. за установяване на процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004. В чл. 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29.04.2004г. се сочи, че се прилага към граждани на държава членка, лица без гражданство и бежанци, които пребивават в държава членка, които са или са били подчинени на законодателството на една или повече държави членки, както и към членовете на техните семейства и към преживелите ги лица. Като източник на вторичното право на ЕС регламентът се прилага пряко, т.е. съдържащите се в регламента правила, като нормативни разпоредби с обща правна сила, са пряко приложими във всички държави членки (чл. 288 от ДФЕС) и са задължителни за спазване от националните органи и администрации, от институциите за социална сигурност и от съдилищата и имат приоритет в случаите на противоречие с разпоредби от националните законодателства. Съгласно чл. 3 от Регламент (ЕО) № 883/2004 разпоредбите му се прилагат към всички законодателства (по см. на чл. 1, параграф "л") относно посочените клонове на социална сигурност (обезщетения и помощи) в т.ч. и относно обезщетенията за безработица (чл. 3, параграф 1, б. "з").

По отношение на приложимото национално законодателство е необходимо да се отбележи, че право на парично обезщетение за безработица съгласно чл. 54а КСО имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и които: 1. имат регистрацията като безработни в Агенцията по заетостта; 2. не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168; 3. не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс или по законодателството на друга държава, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 от Кодекса на труда. Безработицата представлява предвиден от чл. 2, ал. 1 КСО задължителен осигурителен риск, който при настъпването причинява невъзможност за осигуреното лице да се издържа от доходи от полагане на труд. Размерът на паричното обезщетение за безработица се определя при условията на чл. 54б КСО.

Няма спор по делото, че оспорващата като български гражданин е гражданин на държава – членка на ЕС, поради което е лице, спрямо което намира приложение Регламент (ЕО) № 883/2004 (чл. 2 от Регламента). Заявлението за отпускане на парично обезщетение за безработица е подадено на 19.06.2024г. и доколкото оспорващото лице декларира, че последната му трудова заетост е във Франция за установяване основателността на претендираното от жалбоподателя право, приложение намира именно така цитираният Регламент.

С Регламент (ЕО) № 883/2004 са въведени материално правните правила, принципи и разпоредби в сферата на координацията на системите за социална сигурност на държавите членки. Механизмът на координация на системите за социална сигурност, включващ и обезщетенията за безработица, се основава на четири основни принципа: определяне на приложимото законодателство; равенство в третирането; сумиране на периоди на заетост, осигуряване или пребиваване и износ на обезщетения.

По отношение на обезщетенията за безработица общият принцип за определяне на приложимото законодателство е, че лице, упражняващо доходоносна дейност, следва да принадлежи към схема за социална сигурност на държавата, на чиято територия е заето или самостоятелно заето съгласно чл. 11, § 3, буква "а" от Регламент (ЕО) № 883/2004, като чл. 61 от същия Регламент (ЕО) № 883/2004 въвежда и принципа на сумиране на периоди, т.е. компетентната институция на

държава членка, съгласно чието законодателство придобиването, запазването, времетраенето или възстановяването на правото на обезщетения зависи от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост или пребиваване, зачита до необходимия размер периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост или пребиваване, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава членка, все едно че периодите са завършени съгласно прилаганото от нея законодателство. По-нататък член 62 от Регламент (ЕО) № 883/2004 предвижда компетентната институция на държава членка, чието законодателство предвижда изчисляването на обезщетенията да се основава на размера на предишното трудово възнаграждение или професионален доход, отчита изключително трудовото възнаграждение или професионалния доход, получавани от заинтересованото лице при последната му работа по трудово правоотношение или като самостоятелно заето лице съгласно посоченото законодателство (параграф 1). Параграф 1 се прилага също, когато законодателството, прилагано от компетентната институция, предвижда специален изискуем осигурителен период за определяне на трудовото възнаграждение, служещо за база за изчисляване на обезщетенията и когато за целия или за част от този период спрямо заинтересованото лице се е прилагало законодателството на друга държава членка (параграф 2). И чрез дерогация от параграфи 1 и 2, доколкото се засягат безработни лица, обхванати от член 65, параграф 5, буква а), институцията по пребиваване взема предвид трудовото възнаграждение или професионалния доход, получавани от заинтересованото лице в държавата членка, чието законодателство се е прилагало спрямо него при последната му работа като заето или като самостоятелно заето лице, в съответствие с регламента по прилагането (параграф 3).

Правилата по отношение паричните обезщетения за безработица в националната правна уредба на Република България са уредени в Глава IV, Раздел III на КСО. Така според чл. 54б, ал. 1 от КСО (в действащата му редакция от ДВ бр. бр. 99 от 2017г., в сила от 1.01.2018г.) – Дневното парично обезщетение за безработица е в размер 60 на сто от среднодневното възнаграждение или среднодневния осигурителен доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването и не може да бъде по-малко от минималния и по-голямо от максималния дневен размер на обезщетението за безработица. Т.е. националната правна уредба предвижда база за изчисляване на размера на обезщетението за безработица – среднодневния осигурителен доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването. Според приложената от административния орган норма на чл. 54б, ал. 8 от КСО – Когато в периода по ал. 1, от който се определя среднодневното възнаграждение или среднодневният осигурителен доход, или в месеца, в който е прекратено осигуряването, се включва осигурителен стаж, придобит по законодателството на държава, с която се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, при определяне размера на паричното обезщетение за безработица се вземат предвид: 1. доходите, получавани от лицето по време на последната му работа; 2. всички доходи в Република България, включително съответните доходи за периодите по ал. 7, както и доходите в други държави, за

които се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването. Разпоредбата е нова от ДВ, бр. 67/ 09.08.2024г. и е влязла в сила на 12.08.2024г., т.е. действаща към датата на Разпореждане №214-00-9593-5/13.05.2025г., издадено от упълномощено лице за Ръководител на осигуряването за безработица при ТП на НОИ – С. град, съответно – на оспореното решение на Директора на ТП на НОИ – С. град.

Спорно по делото е приложима ли е разпоредбата на ал. 8 по отношение разглежданото правоотношение, като се има предвид, че правото на парично обезщетение за безработица възниква към момента на прекратяване на осигуряването, в случая – 04.06.2024г.

Действително правопораждащата дата за отпускане на обезщетение за безработица е датата на прекратяване на осигуряването. Срокът на отпуснатите парични обезщетения за безработица в разглежданите случаи е определен, като е взета предвид именно датата на прекратяване на осигуряването, като начална дата на получаване на обезщетението – 04.06.2024г. За упражняване правото на получаване на парично обезщетение за безработица националното законодателство предвижда издаването на нарочен административен акт, като според чл. 54ж, ал. 1 от КСО – Паричните обезщетения за безработица се отпускат, изменят, отказват, спират, прекратяват, възобновяват и възстановяват с разпореждане на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на осигуряването за безработица или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт. Т.е. в разглежданите случаи към датата на законодателното изменение не е наличен завършен фактически състав на административното правоотношение.

Поначало законът действа занапред и се прилага само по отношение на факти и обстоятелства, възникнали след влизането му в сила. Обратното действие може да се даде само по изключение и с изрична правна норма. Приемането на нов закон заварва и възникнали при действието на отменения закон юридически факти, които не са погасени. Обратното действие не се отнася до т. нар. "заварени" правоотношения, а преурежда по нов начин приключилите и уредени от стария закон правоотношения. Чрез признаване на действие на новия закон спрямо възникнали и съществуващи правоотношения се проявява т.нар. несъщинско обратно действие или незабавно действие на новия закон. Такова действие новия закон има, когато факт, който при действието на отменения закон е нямал значение за завареното правоотношение, придобива такова правно значение при действието на новата/изменената разпоредба. В този смисъл е постановената съдебна практика на Върховния административен съд, шесто отделение, изразена в Решение № 15620/16.12.2020г., постановено по адм.д. № 6847/2020г., Решение № 13833/09.11.2020г. по адм. д. № 3783/2020г., Решение № 11187/18.07.2019г. по адм.

д. № 9406/2018г., Решение № 12773/15.10.2020г. по адм. д. № 9628/2020г., и Решение № 358/10.01.2018г. по административно дело № 7943/2017г., всичките на VI-то отделение на Върховния административен съд.

По отношение на приложимия материален закон и К. съд на Република България, в свое Решение № 4/14.05.2020г., постановено по к.д. № 9/2019г. е отбелязал: "Правната теория и практиката приемат, че в административното право при индивидуалните и общите административни актове е приложим този закон, който е в сила към момента на издаването им. Този принцип възплъщава правната сигурност и предвидимост в този клон на правото, в който отношенията държавен орган – гражданин (организация) са уредени по вертикала – на власт и подчинение. Преценката на съда при контрола за материална законосъобразност върху тези административни актове е дали фактите, предвидени в хипотезата на правната норма, са били правилно установени от издаващия акта административен орган и дали към тях е приложен правилно материалният закон, който е регулирал обществените отношения именно към този момент. Административно процесуалният кодекс не предоставя на съда компетентност да преценява дали нов материален закон, или изменен закон, последващи издаването на акта, са приложими при висящо съдебно производство. Не съществува възможност за преценка на съда и за приложението на по-благоприятен закон (така, както е предвидено в чл. 2, ал. 2 от Наказателния кодекс (НК) по отношение на престъпленията)". Следователно при липса на преходни и заключителни разпоредби, уреждащи действието на правната норма на чл. 54б, ал. 8 от КСО, при произнасянето си по подаденото заявление, административният орган правилно се е съобразил с настъпилото законодателно изменение.

Прилагането на новоприетата, но действаща към датата на издаване на административния акт разпоредба не може да се възприеме за нарушаване принципа на защита на оправданите правни очаквания. В константната си практика Съдът на Европейския съюз многократно е подчертавал, че новата правна уредба се прилага незабавно спрямо бъдещите последици от положение, възникнало при действието на старата правна норма, и че приложното поле на принципа за защита на оправданите правни очаквания не би могло да бъде разширено дотолкова, че да възпрепятства изобщо прилагането на новата правна норма спрямо бъдещи последици от положения, възникнали при действието на предходната. В този смисъл Решение от 14.01.2010г. по дело C-226/2008г., Решение от 29.01.2002г. по дело C-162/2000г. и др.

По отношение приложението на член 62 от Регламент (ЕО) № 883/2004:

Съда на европейския съюз е подчертавал, че Съображение 4 от Регламент (ЕО) № 883/2004 уточнява, че е необходимо да се вземат предвид особеностите на

националните законодателства в областта на социалната осигуряване и да се изработи само система за координация. В Регламент (ЕО) № 883/2004 не установява обща схема за социална сигурност, а позволява да се запазят различните национални схеми. Държавите членки запазват компетентността си да уреждат, при спазване на правото на Съюза, системите си за социална сигурност и при липса на хармонизация на равнище на Съюза всяка държава членка трябва да определи по-специално в законодателството си условията, при които се предоставя право на социални обезщетения (Решение на Съда (седми състав) от 12.10.2023г. по дело С-45/2022 и др.).

Правилата по отношение паричните обезщетения за безработица в националната правна уредба на Република България са уредени в Глава IV, Раздел III на КСО. Така според чл. 54б, ал. 1 от КСО (в действащата му редакция от ДВ бр. бр. 99 от 2017г., в сила от 1.01.2018г.) – Дневното парично обезщетение за безработица е в размер 60 на сто от среднодневното възнаграждение или среднодневния осигурителен доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването, и не може да бъде по-малко от минималния и по-голямо от максималния дневен размер на обезщетението за безработица. Т.е. националната правна уредба предвижда база за изчисляване на размера на обезщетението за безработица – среднодневния осигурителен доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването.

Не може да се възприеме противоречие на този национален подход с член 62, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 883/2004, тъй като според този текст, компетентната институция на държава членка, чието законодателство предвижда изчисляването на обезщетенията да се основава на размера на предишното трудово възнаграждение или професионален доход, отчита изключително трудовото възнаграждение или професионалния доход, получавани от заинтересованото лице при последната му работа по трудово правоотношение или като самостоятелно заето лице съгласно посоченото законодателство. Както се посочи по-горе, разпоредбата на чл. 54б, ал. 1 от КСО (националната правна уредба) е възприела подход за определяне размера на обезщетението за безработица чрез определяне на референтен период за определяне на трудовото възнаграждение, което служи за основа при изчисляване на обезщетението. В същата насока е и решението по прието за преюдициално дело С-115/2025г., в което приема, че: *„член 62, параграф 3 във връзка с член 65, параграф 2, първо и второ изречение и параграф 5, буква а) от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност, изменен с Регламент (ЕО) № 988/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г., трябва да се тълкува в смисъл, че допуска правна уредба на*

държава членка, явяваща се държава членка по пребиваване, по силата на която уредба размерът на обезщетенията за безработица, дължими на лице, което е завършило целия или част от предвидения в законодателството на тази държава членка специален изискуем осигурителен период, за целите на изчисляването на обезщетенията за безработица, придобити съгласно законодателството на друга държава членка, а именно тази по последната заетост, не се определя, като се взема предвид „изключително“ трудовото възнаграждение или професионалният доход, получавани от това лице при последната му дейност като заето или като самостоятелно заето лице съгласно законодателството на тази друга държава членка.; член 62 от Регламент № 883/2004, изменен с Регламент № 988/2009, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска правна уредба на държава членка, която за целите на изчисляването на обезщетенията за безработица предвижда различен ред според това дали безработните лица са завършили целия специален изискуем осигурителен период съгласно законодателството на тази държава, или са завършили целия или част от този специален изискуем осигурителен период съгласно законодателството на друга държава членка.“

Новоприетата разпоредба на ал. 8 от чл. 54б не променя приетия с ал. 1 подход за определяне базата за изчисляване размера на обезщетението, а предвижда при определяне размера на паричното обезщетение за безработица да се вземат предвид и доходите, получавани от лицето по време на последната му работа, както и всички доходи в Република България, включително съответните доходи за периодите по ал. 7, както и доходите в други държави, за които се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването.

Спорен стои въпросът за приложението на член 62 от Регламент (ЕО) № 883/2004 и конкретно приложената в разглежданите случаи алинея 3 на същия текст, вместо ал. 1 и ал. 2, прилагани до момента в смисъл, че базата за изчисление на обезщетението за безработица следва да е приоритетно и изключително размерът на трудовото възнаграждение или професионалният доход, получавани от заинтересованото лице при последната му работа по трудово правоотношение или като самостоятелно заето лице.

Както вече се посочи, възприетият от националната правна уредба на Република България подход за изчисляване размера на обезщетението за безработица е на база среднодневното възнаграждение или среднодневния осигурителен доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването. В свое Решение от 23 януари 2020г. по дело C-29/19 (ZP срещу Bundesagentur für Arbeit) Съдът на Европейския съюз казва, че от член 62, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 следва, от една страна, че когато законодателството на държава членка предвижда, че изчисляването на

обезщетенията се основава на размера на предишното трудово възнаграждение, трябва да се взема предвид изключително трудовото възнаграждение, получавано от заинтересованото лице при последната му работа по трудово правоотношение съгласно това законодателство, и от друга страна, ако това законодателство предвижда и установява референтен период за определяне на трудовото възнаграждение, което служи за основа при изчисляването, този референтен период трябва да включва периодите на заетост, завършени както съгласно посоченото законодателство, така и съгласно законодателството на други държави членки (т. 32 от решението). Националното законодателство, както се посочи, от една страна предвижда референтен период за определяне на трудовото възнаграждение, което служи за основа при изчисляването от 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването, и от друга страна с ал. 8 на чл. 54б от КСО вземат предвид и доходите, получавани от лицето по време на последната му работа, както и всички доходи в Република България, включително съответните доходи за периодите по ал. 7, както и доходите в други държави, за които се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност. Т.е. националната правна норма, в съответствие с изискванията на член 62 от Регламент (ЕО) № 883/2004 и тълкуването му от Съда на Европейския съюз в определения референтен период за определяне на трудовото възнаграждение, което служи за основа при изчисляването на обезщетението за безработица, включва периодите на заетост, завършени както съгласно законодателството на Република България, така и съгласно законодателството на други държави членки. Да се възприеме, че нормите на член 62, параграф 1 и 2 на Регламент (ЕО) № 883/2004 задължават държавите членки да определят размера на обезщетението за безработица единствено и само приоритетно на база трудово възнаграждение, получавано от заинтересованото лице при последната му работа по трудово правоотношение, независимо съгласно законодателството на коя от държавите членки е придобито, би означавало като цяло да се отрече компетентността на държавите членки да уреждат, при спазване на правото на Съюза, системите си за социална сигурност. Нещо повече, би могло да доведе до неравно третиране на осигурените лица, придобили осигурителен стаж по националното законодателство и тези, придобили дори минимален стаж по законодателството на друга държава членка, който е последен. Следователно, дори и да се възприеме, че в разглеждания случай, неправилно административният орган се е позовал на параграф 3 от член 62 на Регламент (ЕО) № 883/2004, то размерът на обезщетението правилно е определен като 60 на сто от среднодневното възнаграждение или среднодневния осигурителен доход на жалбоподателката, в съответствие с приложимата разпоредба на чл. 54б, ал. 8 КСО и нормите на член 62, параграф 1 и 2 на Регламент (ЕО) № 883/2004.

Предвид горното, не могат да се споделят наведените в жалбата възражения, че

удължаването на административното производство (с мотив за получаване на СЕД) е реализирано самоцелно. Изискването и получаването на необходимата информация от компетентните институции на Р.Франция е била свързана именно с коректното установяване на наличието на предпоставките за изплащане на обезщетение за безработица и правилното му установяване като срок и размер. Задължение на административните органи е да изясняват фактите и обстоятелствата от значение за случая /чл.35 от АПК/, именно за установяване на релевантните факти по случая е било изпратено и запитването до компетентните институции на Р.Франция, като до получаването на съответната информация производството е било спряно.

Във връзка с изложеното, административният акт е валиден, издаден в съответствие с материалния закон и процесуалните правила.

При този изход на спора и навременна претенция от страна на ответникът за юрисконсултско възнаграждение и на основание чл. 78 ГПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, предвид фактическата и правна сложност на делото жалбоподателят следва да му заплати юрисконсултско възнаграждение в минимален размер - 102. 26 евро.

Предвид изложените съображения и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 79-ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. В. И. с ЕГН [ЕГН], срещу Решение № 1040-21-339/03.06.2025г. на директора на ТП на НОИ – С.-град, с което е потвърдено Разпореждане №214-00-9593-5/13.05.2025г. на ръководителя на осигуряването за безработица.

ОСЪЖДА М. В. И. с ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място],[жк], №19, вх. В, ет. 6, ап.16, да заплати на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С. град сумата от 102.26 евро – юрисконсултско възнаграждение.

Решението е окончателно.